

Müzik Öğretmeni Adaylarının "Armoni ve Eşlikleme" Dersine İlişkin Öz-Yeterlik Algıları ve Armoni Başarı Puanlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Aysun ASLAN¹

Sadullah Serkan ŞEKER²

Öz: Bu araştırmanın amacı müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşlikleme dersine ilişkin öz-yeterlik algıları ve armoni başarı puanları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmaya 413 müzik öğretmeni adayı katılmıştır. 385 geçerli katılımcıdan elde edilen veriler üzerinde analiz yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak demografik bilgi formu, armoni dersine ilişkin öz-yeterlik algısı ölçeği ve armoni ve eşlikleme dersi bilgi düzeyi tespit formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 20 programında analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; müzik öğretmeni adaylarının öz-yeterlik puanlarının yüksek, armoni başarı puanlarının ise düşük düzeyde olduğu; armoni başarı puanlarının sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü, bireysel çalgı türü, piyano çalışmaya ayrılan süreye göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Korelasyon analizi sonucunda; öz-yeterlik ve armoni başarı puanları arasındaki ilişkinin pozitif yönde ve anlamlı olduğu; basit doğrusal regresyon analizi sonucunda modelin anlamlı olduğu ve öz-yeterlik puanlarının armoni başarı puanlarına ilişkin varyansın %13'ünü açıkladığı görülmüştür.

Anahtar kelimeler:
Öz-yeterlik,
Armoni,
Başarı,
Müzik eğitimi.

An Examination of Music Teacher Candidates' Self-Efficacy Perceptions Regarding the "Harmony and Accompaniment" Course and Their Harmony Achievement Scores in Terms of Various Variables

The aim of this study is to examine the relationship between prospective music teachers' self-efficacy perceptions regarding harmony and accompaniment lessons and their harmony achievement scores. 413 prospective music teachers participated in the study. Data from 385 valid participants were analyzed. The data collection tools used were a demographic information form, a self-efficacy perception scale regarding harmony lessons, and a knowledge level assessment form for harmony and accompaniment lessons. The data were analyzed using SPSS 20 software. According to the research results, prospective music teachers had high self-efficacy scores and low harmony achievement scores; harmony achievement scores showed significant differences according to class level, type of high school graduated from, type of individual instrument, and time spent on piano practice. Correlation analysis revealed a positive and significant relationship between self-efficacy and harmony achievement scores; simple linear regression analysis showed a significant model, with self-efficacy scores explaining 13% of the variance related to harmony achievement scores.

Key Words:
Self-efficacy,
Harmony,
Achievement,
Music education.

Geliş Tarihi : 16.08.2025

Kabul Tarihi : 16.03.2026

Yayın Tarihi : 30.06.2026

*Bu makale Prof. Dr. Sadullah Serkan ŞEKER danışmanlığında, Aysun ASLAN tarafından yapılan "Müzik Öğretmeni Adaylarının Armoni ve Eşlikleme Dersine İlişkin Tutumları, Öz-yeterlik Algıları ve Armoni Başarı Puanları Arasındaki İlişkinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinin bir bölümünden oluşturulmuştur.

¹ Müzik Öğretmeni, MEB, ysn.aslan9@gmail.com, ORCID: 0009-0006-6239-8300

² Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, sseker@adu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7400-8919

GİRİŞ

Müzik, yüzyıllar içerisinde; çağlar öncesi zamanlardan, zamanın insanlarından, insanların oluşturduğu toplumlardan, kültürlerden, örf ve adetlerden etkilenmiş ve gelişerek günümüze kadar varlığını sürdürmüştür (Angı, 2013). Müzik eğitimi, insanın davranışlarında gelişme sağlayan bir süreçtir. Genel müzik eğitimi, okullarda müziğe ilgi duyan öğrencilere uygulanırken, mesleki müzik eğitimi müzik yaşamlarını meslek olarak sürdürmek isteyen öğrencilere uygulanır. Genel müzik eğitimi, temel eğitim süresince yeni kuşaklara müzik kültürü kazandırmayı amaçlar. Profesyonel eğitim alan ve müziği meslek olarak seçen bireyler ise alanında uzmanlaşmış eğitimci ve sanatçı olarak yetiştirilirler (Biber Öz, 2001). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, öğrencilerin alanında kendini geliştirmiş birer müzik öğretmeni olarak yetişmeleri için, hem meslek derslerinde hem alan derslerinde başarılı olmaları gerekmektedir (Şeker, 2017). Müzik öğretmenliği bölümlerinde verilen alan bilgisi dersleri içerisinde armoni ve eşikleme dersi büyük önem taşır. Bu ders öğrencilere; bir eseri armoni ve form bilgilerini kullanarak analiz etme, temel düzeyde bir okul şarkısına eşlik yazabilme, okul şarkılarını çoksesli hale getirebilme gibi kazanımlar sağlamaktadır (Uçal Canakay, 2007). Öğretmen adaylarının müziği, dikey hareketlerle algılayabilmesini sağlayan armoni, müziğe olan farkındalığı artırır. Bireyin müziği daha iyi anlama, tanımlama, çözümleme ve müzikal hareketlerin nereye gidebileceğini tahmin etme becerilerini geliştirir. Anlayıp çözümlediği bu dikey hareketlilik ve akor yürüyüşlerini benzer nitelikteki başka ezgilere uyarılma ve armonize etme çalışmasıyla, doğaçlama, eşikleme ve düzenleme yetisi gelişir (Ünal, 2023). Yukarıdaki bilgiler ışığında öğretmen adaylarının armoni eşikleme dersinde başarıya ulaşma yolunda yoğun bir bilişsel efor harcamaları gerektiği görülmektedir. Fakat başarıya ulaşma noktasında öğretmen adaylarının armoni eşikleme dersine ilişkin sahip oldukları öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi de başarıya ulaşmada önemli rol oynayabilir.

Bilişsel beceriler, sosyal beceriler, motor beceriler ve kariyer seçimlerini ele alan araştırmalar, öz-yeterliğin öğrencilerin öğrenmelerini ve başarı ile ilgili davranışların performansını açıklamaya yardımcı olan önemli bir yapı olduğunu göstermiştir (Schunk, 1989). Öz-yeterlik, Bandura'nın sosyal öğrenme kuramında yer alan önemli bir kavramdır. Bandura'ya göre öz-yeterlik bireylerin olası durumların üstesinden gelebilmek için gerekli olan eylemleri ne kadar iyi yapabildiklerine ilişkin bireysel yargılarıdır (Bandura, 1982). Tschannen-Moren ve Woolfolk Hoy (2001) ise öz-yeterliğin "kişinin yeni bir durum karşısında, başarı düzeyinin ne olacağına ilişkin kendisi ile ilgili olan beklentileri" olduğunu belirtmişlerdir.

Bireyin öz-yeterliği, kendisinde sezindiği yetenekleri ile ilgilidir. Kişinin bir işi yapabilmemesinden daha çok, o işi yapabileceği ya da yapamayacağı konusunda ne düşündüğüyle ilgilidir. Ancak öz-yeterlik, kişinin sahip olduğu yetenekler değil, bir işe başlamada yeteneklerine olan inançlarıdır (Kapıcı Zengin, 2003).

Bandura (1977) öz-yeterliği temelde dört ana boyuta dayandırmaktadır. Bunlar; Beceri başarıları (bireyin geçmişte yaşadığı başarılar), dolaylı yaşantılar (başkalının deneyimleri) sözel ikna (bir görevi yapabileceğine yönelik çevresinden gelen sözel teşvik) ve duygusal durum (bireyin görev öncesindeki fiziksel ve duygusal durumu). Bandura (1977), bu dört temel boyutun önemli olduğunu, fakat içlerinde en etkilisinin bireyin geçmiş başarı yaşantıları olduğunu belirtmiştir.

Öz yeterliği yüksek olan bireyler zor görevleri üstesinden gelmesi gereken görevler olarak algılamak, düşük öz yeterlik algısına sahip bireyler zor görevleri kaçınılması gereken bir tehdit olarak algılar. Yüksek öz yeterlik algısına sahip kişiler görev verildiği zaman göreve hızlı bir şekilde konsantre olurlar, kendilerini görevin zorluğuna göre uyumlu bir şekilde ayarlarlar. Bir hata ile karşılaşıldığı zaman kendi çabalarını ve motivasyonlarını düşürmezler. Hata yapıldığı zaman kendine olan güvenlerini hemen toparlarlar, hatanın sebebini kendi eksik ya da yetersiz çalışmalarına atfederler. Kendi yeterliği hakkında şüphe duyan kişiler verilen görevin zorluk derecesinin kendilerini aştığı fikrine kapılırlar. Görevde meydana gelen bir hatayı ise kendi yeteneklerinin yetersizliğine atfederler. Bu durum bu tür kişileri depresyona sürükleyebilir. Bu tür kişiler karşılaşılan problemin nasıl çözüleceği konusunda dar bir vizyona sahiptirler. Şüphesizdir ki kişinin akademik yeterliğe olan inanç okul başarısı konusunda kritik bir içeriktir (Pajares ve Schunk, 2001).

Bu doğrultuda; armoni eğitimini sağlam temeller üzerine kuran, eğitimi aldığı bu derse yönelik kazanımlarında yüksek öz-yeterlik inancına sahip olan bir müzik öğretmeni adayı; mesleki yeterliliğini üst düzeye taşımak için çaba göstererek çevresindeki her yaştan insanın hayatına katkıda bulunabilir. Bunun yanı sıra; armoni ve eşikleme dersinde edinilen bilgiler, öğretmen adaylarının meslek hayatlarında öğrencilerine çoksesli müziği tanıtmaları, bir çocuk şarkısına eşlik yapmaları, okul şarkılarını çoksesli düzenleyerek öğrencilerine koro kültürünü aşılamaları, öğrencilerinin iştirme yeteneklerine katkıda bulunmaları ve müziğe olan yaklaşımlarını olumlu yönde etkilemeleri noktasında yararlı olabilir. Bu nedenle, müzik öğretmeni adayları üniversite hayatları boyunca

eğitimini aldıkları derslerde edindikleri bilgilerin müzik yolculukları ve meslek yaşantıları için önemli ve gerekli olduğunun farkında olmalıdırlar.

Armoni ve eşikleme dersinde öğrenilen bilgilerin, müzik öğretmeni adayları tarafından meslek yaşamlarında kullanılmasının, zenginleştirilmiş ve nitelikli müzik eğitimi ortamları oluşturabilmeleri açısından gerekli olduğu düşünülmektedir. Adayların armoni ve eşikleme dersinde başarılı olabileceklerine ilişkin inançları bu derste başarılı olmalarına katkı sağlayabilir. Bu noktada; müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik ve armoni başarı puanları arasındaki ilişkinin incelenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Tüm bu bilgiler ışığında bu araştırmanın amacı; Türkiye’de bulunan eğitim fakültesi müzik eğitimi ana bilim dallarında lisans 2, lisans 3 ve lisans 4. sınıf düzeyinde öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik algıları ve armoni başarı puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi ve öz-yeterlik algıları ve armoni başarı puanlarının; sınıf düzeyi, mezun olunan lise, bireysel çalgı türü, bireysel çalgı çalışmaya ayrılan süre, piyano çalışmaya ayrılan süre açısından incelenmesidir.

Araştırmanın problem cümlesini "Müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik algıları ile armoni başarı puanları arasında nasıl bir ilişki vardır?" sorusu oluşturmaktadır. Bu problem cümlesi doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik algıları ve armoni başarı puanları hangi düzeydedir?
2. Müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz yeterlik algıları sınıf düzeyi, mezun olunan ortaöğretim kurumu, bireysel çalgı türü, çalgı çalışmaya ayrılan süre, piyano çalışmaya ayrılan süreye göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
3. Müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersi başarı puanları sınıf düzeyi, mezun olunan ortaöğretim kurumu, bireysel çalgı türü, çalgı çalışmaya ayrılan süre, piyano çalışmaya ayrılan süreye göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
4. Müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik algıları ve armoni başarı puanları arasındaki ilişkinin yönü ve kuvveti nedir?
5. Müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik algıları, armoni başarı puanlarına ilişkin varyansın ne kadarını açıklamaktadır?

YÖNTEM

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nicel araştırmalar, niceliksel verilerin toplanmasını ve çözümlenmesini içeren araştırmalardır. Bu araştırmalarda ölçme sonuçları sayılarla ifade edilir ve istatistiksel teknikler kullanılarak analiz yapılır (Büyüköztürk vd., 2023). Araştırma; müzik öğretmeni adaylarının öz-yeterlik algıları ve armoni başarı puanları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Karasar (2012) tarama modellerini, iki ya da daha fazla değişken arasındaki mevcut ilişkileri belirlemek için yapılan araştırmalar olarak tanımlamıştır. Müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik algıları ve armoni başarı puanları arasındaki ilişkileri incelemek için adaylara armoni dersine ilişkin öz-yeterlik algısı ölçeği, armoni ve eşikleme dersi bilgi düzey tespit formu ve demografik bilgi formu uygulanmıştır.

Evren-Örneklem

Araştırmanın evrenini; Türkiye’de bulunan tüm eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi ana bilim dallarında öğrenim görmekte olan lisans 2, 3 ve 4. sınıf müzik öğretmeni adayları; örneklemini; Aydın Adnan Menderes Üniversitesi (ADÜ), Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi (MSKÜ), Pamukkale Üniversitesi (PAÜ), Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ), Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (MAKÜ), Gazi Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi (ÇOMÜ), Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi (MGÜ) ve Marmara Üniversitesi eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi ana bilim dallarında öğrenim görmekte olan, armoni ve eşikleme dersini almış ve almakta olan lisans 2, 3 ve 4. sınıf müzik öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme yöntemi kolay ulaşılabilir durum örneklemesidir. Karasar (2012) kolay ulaşılabilir durum örneklemesini "Araştırmacının, ulaşılması kolay olan, yakın çevresindeki ya da hazır bulunan birimleri örnekleme almasıdır. Bu yöntem, zaman ve maliyet açısından avantajlı olmakla birlikte, evreni temsil gücü sınırlıdır." olarak tanımlar.

Tablo 1

Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınıf Düzeylerine İlişkin Dağılımları

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
LİSANS2	164	42.6	42.6	42.6
LİSANS3	129	33.5	33.5	76.1
LİSANS4	92	23.9	23.9	100.0
Toplam	385	100.0	100.0	

Tablo 1 incelendiğinde bu araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının sınıf düzeylerine göre dağılımları görülmektedir. Buna göre; araştırmaya lisans 2 düzeyinde 164; lisans 3 düzeyinde 129; lisans 4 düzeyinde 92 olmak üzere toplam 385 müzik öğretmeni adayı katılmıştır.

Tablo 2

Müzik Öğretmeni Adaylarının Üniversitelere Göre Dağılımları

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplam Yüzde
PAÜ	40	10.4	10.4	10.4
ADÜ	21	5.5	5.5	15.8
DEÜ	60	15.6	15.6	31.4
MSKÜ	31	8.1	8.1	39.5
ÇOMÜ	43	11.2	11.2	50.6
MAKÜ	39	10.1	10.1	60.8
GAZİ	91	23.6	23.6	84.4
MGÜ	32	8.3	8.3	92.7
MARMARA	28	7.3	7.3	100.0
Toplam	385	100.0	100.0	

Tablo 2 incelendiğinde; araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının üniversitelere göre dağılımları görülmektedir. Buna göre; araştırmanın örneklemini; Pamukkale Üniversitesi'nden 40, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nden 21; Dokuz Eylül Üniversitesi'nden 60; Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi'nden 31; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nden 43; Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nden 39; Gazi Üniversitesi'nden 91; Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi'nden 32; Marmara Üniversitesi'nden 28 olmak üzere toplam 385 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak demografik bilgi formu, Lehimler (2019) tarafından geliştirilen "Armoni Dersine İlişkin Özyeterlik Algısı Ölçeği" ve araştırmacı tarafından geliştirilen armoni ve eşikleme dersi bilgi düzey tespit formu kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan armoni dersine ilişkin özyeterlik algısı ölçeğinin Cronbach alfa değeri Lehimler (2019) tarafından 0,96 olarak rapor edilmiştir. Ayrıca ölçek geliştirme sürecinde ölçeğin tek faktörlü bir yapıya sahip olduğunu belirtirken madde ayırt ediciliği için %27'lik alt ve üst dilimler ile yaptığı bağımsız örneklem t-testi sonucunu $t=13.3$, $p<0.001$ olarak belirtmiştir. Bu araştırmada; armoni dersine ilişkin öz-yeterlik algısı ölçeğinin Cronbach alfa değeri 0,79 olarak belirlenmiştir. Araştırmada kullanılan armoni ve eşikleme dersi bilgi düzey tespit formu araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Armoni ve eşikleme dersi kazanımları göz önünde bulundurularak ve dominant 7li akorlar konusu ile sınırlandırılarak 50 soruluk madde havuzu oluşturulmuştur. Hazırlanan form iç tutarlılığın sağlanması için armoni dersi vermiş olan bir öğretim görevlisi ve iki öğretim üyesi olmak üzere üç uzmana gönderilmiş, uzmanların görüşleri doğrultusunda 25 soruluk nihai forma dönüştürülmüştür.

Verilerin Analizi

Veri analizinde; ölçekler, armoni ve eşikleme dersi bilgi düzey tespit formu ve demografik bilgi formundan elde edilen veriler SPSS 20 programında analiz edilmiştir. Araştırmada; 413 katılımcıdan veri toplanmıştır. Yapılan uç değer analizinden sonra katılımcı sayısı 385 kişiye düşmüştür. 385 katılımcıdan elde edilen veriler üzerinde analiz yapılmıştır.

Müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik algıları ve armoni başarı puan ortalamalarının düzeyleri "yüksek" ve "düşük" olmak üzere iki kategoriye ayrılmıştır. Kategorilerin puan aralıkları için ölçeklerden alınabilecek en yüksek ve en düşük puanlar belirlenmiş ve aradaki fark kategori sayısına bölünmüştür. Ölçeklerden alınan puan ortalamaları ile demografik bilgi formundaki kategorik değişkenlerin özellikleri doğrultusunda analizler yapılarak ölçek puanlarının kategorik değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik ve armoni başarı puan ortalamalarının; mezun olunan lise, bireysel çalgı türü açısından anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için bağımsız örneklem t-testi; sınıf düzeyi, bireysel çalgı çalışmaya ayrılan süre ve piyano çalışmaya ayrılan süre açısından anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için tek yönlü varyans analizi; öz-yeterlik ve armoni başarı puanları arasındaki ilişkilerin yönünün ve kuvvetinin belirlenmesi için korelasyon analizi; öz-yeterlik puanlarının armoni başarı puanlarına ilişkin varyansın ne kadarını açıkladığını belirlemek için basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucu elde edilen istatistiksel bulgular tablolar halinde sunulmuş ve betimsel olarak analiz edilmiştir.

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde, müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik algıları ve armoni başarı puanlarına ilişkin verilerin yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgu ve yorumları, alt problemlerle ilişkilendirilerek tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 3

Öz-Yeterlik ve Armoni Başarı Puanlarının Sınıf Bazında ve Genel Düzeylerine İlişkin Bulguları

	Max	Min	Fark/2	\bar{X}	Düşük	Yüksek	Lisans2	Lisans3	Lisans4	Düzye
Öz-yeterlik	140	28	56	92.27	28-84	84.1-140	91.93	92.79	92.14	Yüksek
Armoni Başarı	100	0	50	33.10	0-50	50.1-100	36.87	33.33	26.04	Düşük

Tablo 3'te müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik ve armoni başarı puanlarının genel ve sınıf bazında puan ortalamalarının hangi düzeyde olduğuna ilişkin bulguları yer almaktadır. Bu düzeyler "yüksek" ve "düşük" olmak üzere iki kategoriden oluşmaktadır. Kategorilerin puan aralıkları için ölçeklerden alınabilecek en yüksek ve en düşük puanlar belirlenmiş ve aradaki fark kategori sayısına bölünmüştür. Değişkenlere ilişkin ortalama puanların kategorileri incelendiğinde müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik puan ortalamalarının ($\bar{X}_{öz-yeterlik} = 92.27$) yüksek, armoni başarı puan ortalamalarının ($\bar{X}_{armonibaşarı} = 33.10$) düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Müzik öğretmeni adaylarının; sınıf düzeyine göre öz-yeterlik ve armoni başarı puan ortalamaları incelendiğinde; lisans 2. sınıfların öz-yeterlik puan ortalamalarının ($\bar{X}_{L2} = 91.93$) yüksek, armoni başarı puan ortalamalarının ($\bar{X}_{L2} = 36.87$) düşük; lisans 3. sınıfların öz-yeterlik puan ortalamalarının ($\bar{X}_{L3} = 92.79$) yüksek, armoni başarı puan ortalamalarının ($\bar{X}_{L3} = 33.33$) düşük; lisans 4. sınıfların ise öz-yeterlik puan ortalamalarının ($\bar{X}_{L4} = 92.14$) yüksek, armoni başarı puan ortalamalarının ($\bar{X}_{L4} = 26.04$) düşük düzeyde olduğu görülmektedir.

Tablo 4

Öz-Yeterlik Algılarının Sınıf Düzeyi, Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumu, Bireysel Çalgı Türü, Çalgı Çalışmaya Ayrılan Süre ve Piyano Çalışmaya Ayrılan Süreye İlişkin Bulguları

Değişkenler	Gruplar	N	\bar{X}	SS	sd	Test Değeri (t / F)	p
Sınıf Düzeyi	Lisans 2	164	91.93	9.94	382	F = 0.21	.81
	Lisans 3	129	92.79	11.92			
	Lisans 4	92	92.14	13.07			
Mezun Olunan Lise	GSL	140	93.65	11.85	383	t = 1.84	.07
	Diğer	245	91.47	11.08			
Bireysel Çalgı Türü	Batı Müziği	340	92.53	11.67	383	t = 1.24	.21
	Türk Müziği	45	90.28	8.88			
Çalgı Çalışma Süresi	(1) Sadece derste	13	90.23	17.17	381	F = 0.96	.40
	(2) Haftada 1 saat	38	90.02	11.78			
	(3) Her gün 1-2 saat	232	92.95	10.64			
	(4) Haftada 2 gün	102	91.80	12.05			
	(1) Sadece derste	97	91.89	11.36	381	F = 0.14	.93

Değişkenler	Gruplar	N	\bar{X}	SS	sd	Test Değeri (t / F)	p
Piyano Çalışma Süresi	(2) Haftada 1 saat	87	91.93	11.63			
	(3) Her gün 1-2 saat	105	92.81	10.93			
	(4) Haftada 2 gün	96	92.35	11.86			

Tablo 4'de lisans 2. sınıf ($\bar{X}_{L2}=92.27$), lisans 3. sınıf ($\bar{X}_{L3}=92.79$) ve lisans 4. sınıf ($\bar{X}_{L4}=92.14$) müzik öğretmeni adaylarının öz-yeterlik puan ortalamaları yer almaktadır. Müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşlikleme dersine ilişkin öz-yeterlik puanlarının mezun olunan lise türüne ilişkin yapılan bağımsız örneklem t-testi analizi sonucunda elde edilen bulgulara göre; öz-yeterlik puan ortalamalarının ($t_{öz-yeterlik} = 1.84, p>.05$) mezun olunan lise türüne göre anlamlı fark göstermediği; bireysel çalgı türüne ilişkin bağımsız örneklem t-testi analizi sonucunda elde edilen bulgularına göre öz-yeterlik puan ortalamalarının ($t_{öz-yeterlik} = 1.24, p>.05$) bireysel çalgı türüne göre anlamlı farklılık göstermediği; bireysel çalgı çalışmaya ayrılan süreye ilişkin yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda öz-yeterlik ($F_{öz-yeterlik} = .96, p>.05$) puan ortalamalarının bireysel çalgı çalışmaya ayrılan süreye göre anlamlı farklılık göstermediği; piyano çalışmaya ayrılan süreye ilişkin yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda öz-yeterlik puan ortalamalarının ($F_{öz-yeterlik} = .14, p>.05$) piyano çalışmaya ayrılan süreye göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir.

Tablo 5. Başarı Puanlarının Sınıf Düzeyi, Mezun Olunan Ortaöğretim Kurumu, Bireysel Çalgı Türü, Çalgı Çalışmaya Ayrılan Süre ve Piyano Çalışmaya Ayrılan Süreye İlişkin Bulguları

Değişkenler	Gruplar	N	\bar{X}	SS	sd	Test Değeri (t / F)	p	Anlamlı Fark
Sınıf Düzeyi	(1) Lisans 2	164	36.87	17.08	382	F = 12.21	.00*	1>3, 2>3 (L2>L4, L3>L4)
	(2) Lisans 3	129	33.33	17.71				
	(3) Lisans 4	92	26.04	15.06				
Mezun Olunan Lise	GSL	140	37.25	16.53	383	t = 3.61	.00*	GSL > Diğer
	Diğer	245	30.72	17.35				
Bireysel Çalgı Türü	Batı Müziği	340	33.80	17.24	383	t = 2.18	.02*	Batı > Türk
	Türk Müziği	45	27.82	17.22				
Çalgı Çalışma Süresi	(1) Sadece derste	13	24.61	21.65	381	F = 1.76	.15	-
	(2) Haftada 1 saat	38	31.78	18.00				
	(3) Her gün 1-2 saat	232	34.39	17.25				
	(4) Haftada 2 gün	102	31.72	16.45				
Piyano Çalışma Süresi	(1) Sadece derste	97	28.00	17.99	381	F = 6.12	.00*	4>1, 3>1
	(2) Haftada 1 saat	87	30.98	15.88				
	(3) Her gün 1-2 saat	105	35.80	18.11				
	(4) Haftada 2 gün	96	37.20	15.59				

Tablo 5'de lisans 2. sınıf ($\bar{X}_{L2} = 33.10$); lisans 3. sınıf ($\bar{X}_{L3}=33.33$) ve lisans 4. sınıf ($\bar{X}_{L4} = 26.04$) müzik öğretmeni adaylarının armoni başarı puan ortalamaları yer almaktadır. Müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşlikleme dersine ilişkin başarı puanlarının sınıf düzeyine ilişkin yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda armoni başarı puan ortalamalarının ($F_{armonibaşarı} = 12.21, p<.01$) sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Farkın hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesi için yapılan Tukey testinde; lisans 2 ile lisans 4 arasında, lisans 2 lehine ($\bar{X}_{L2} = 36.87$) lisans 3 ile lisans 4 arasında ise lisans 3 lehine ($\bar{X}_{L3} = 33.33$) anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Armoni başarı puanlarının mezun olunan lise türüne ilişkin yapılan bağımsız örneklem t-testi analizi sonucunda elde edilen bulgulara göre; müzik öğretmeni adaylarının armoni başarı puan ortalamalarının ($t_{armonibaşarı} = 3.61, p<.01$) güzel sanatlar lisesi lehine anlamlı farklılık gösterdiği; bireysel çalgı türüne ilişkin bağımsız örneklem T-testi analizi sonucunda elde edilen bulgulara göre, armoni başarı puan ortalamalarının ($t_{armonibaşarı} = 2.18, p<.05$) batı müziği çalgıları lehine anlamlı farklılık gösterdiği; bireysel çalgı çalışmaya ayrılan süreye ilişkin yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda armoni başarı puan ortalamalarının ($F_{armonibaşarı} = 1.76, p>.05$) bireysel çalgı çalışmaya ayrılan süreye göre anlamlı farklılık göstermediği; piyano çalışmaya ayrılan süreye ilişkin yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda armoni başarı puan ortalamalarının ($F_{armonibaşarı} = 6.12, p<.01$) piyano çalışmaya ayrılan süreye göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Piyano çalışmaya ayrılan süreye göre anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesi için yapılan Tukey testinde; "sadece ders

içinde(1)" ($\bar{X}_{\text{armonibaşarı1}} = 28.00$) ile "haftada 2 gün (4)" ($\bar{X}_{\text{armonibaşarı4}} = 37.20$) arasında, "haftada 2 gün (4)" lehine; "sadece ders içinde(1)" ($\bar{X}_{\text{armonibaşarı1}} = 28.00$) ile "hergün 1-2 saat (3)" ($\bar{X}_{\text{armonibaşarı3}} = 35.80$) arasında, "hergün 1-2 saat (3)" lehine anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir.

Tablo 6

Öz-Yeterlik ve Armoni Başarı Puanları Arasındaki Korelasyona İlişkin Bulgular

Değişkenler	r	p
Öz-yeterlik - Armoni Başarı	.36	*.00

*(p<.01)

Tablo 6'da müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik ve armoni başarı puanları arasındaki ilişkilerin yönünün ve kuvvetinin belirlenmesi için yapılan korelasyon analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Buna göre; öz-yeterlik ile armoni başarı puan ortalamaları arasında orta kuvvette ($r = .36$) ve pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmaktadır.

Tablo 7

Öz-Yeterlik Puanlarının Armoni Başarı Puanlarını Yordamasına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Model Özetine Ait Bulgular

Değişken	B	Std. Hata	β	t	p	R	R ²	Adj R ²	F	p
Constant	-17,48	6,73		-2,59	*,01	,36	,13	12.8	57,29	**,00
Öz-yeterlik	,54	,07	,36	,40	**,00					

a. Sabit: öz-yeterlik

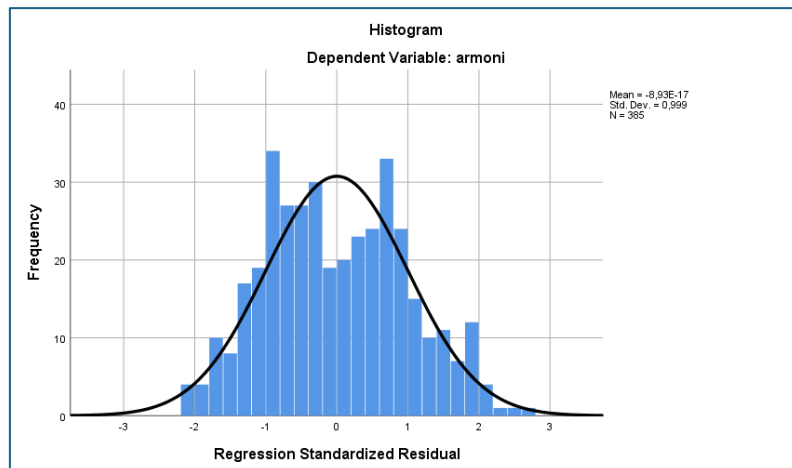
b. Bağımlı Değişken: armoni başarı

*(p<.05), **(p<.01)

Tablo 7'de müzik öğretmeni adaylarının armoni ve eşikleme dersine ilişkin öz-yeterlik puan ortalamalarının armoni başarı puan ortalamalarını açıklama oranını belirlemek için yapılan basit doğrusal regresyon analizi sonucu elde edilen bulguları yer almaktadır. İstatistiksel olarak anlamlı olan modele göre ($F = 57.29$, $p < .01$). Öz-yeterlik, armoni başarı puan ortalamalarına ilişkin varyansın %13'ünü anlamlı bir şekilde açıklamaktadır ($R^2 = .13$). Bu durum armoni başarı puanlarının açıklanması konusunda %77 lik bir kısmın başka faktörlerin ekili olduğunu göstermektedir. Beta puanları incelendiğinde öz-yeterlikteki 1 birimlik değişimin armoni başarı puanlarında .54 lük bir değişime neden olduğunu göstermektedir. Standardize olmuş beta puanlarına bakıldığında ise iki değişken arasındaki ilişkinin orta düzey olduğu görülmektedir ($\beta = .36$). Hataların normalliği ise örneklem büyüklüğü $n=385$ olduğu için standardize edilmiş hataların histogramı ile incelenmiştir. Grafik 1'deki histogram incelendiğinde hataların normal dağıldığı, dolayısıyla yapılan regresyon analizinin sonuçlarının güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Grafik 1

Standardize Edilmiş Hataların Normalliği

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına göre; armoni dersine ilişkin öz-yeterlik puanlarının yüksek, armoni başarı puanlarının ise düşük olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre; adayların armoni dersine ilişkin öz-yeterlik puanlarının yüksek düzeyde olduğu görünse de tablo incelendiğinde puanların düşük kategorisine ait üst puan sınırlarına oldukça yakın olduğu görülmektedir. Literatür incelendiğinde öz-yeterlik kavramının düzeyleri dikkate alındığında kişilere ait öz-yeterlik düzeylerinin düşük veya yüksek olmak üzere iki kategoride verildiği görülmektedir. Bandura (1977) bireylerin öz-yeterlik düzeylerini düşük ve yüksek olarak tanımlamıştır. Bu doğrultuda; armoni dersine yönelik öz-yeterlik düzeylerinin matematiksel olarak yüksek görünmelerine karşın, pratikte orta düzey olarak değerlendirilmesinin daha doğru bir bakış açısı kazandıracığı düşünülmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının öz-yeterlik puanlarında sınıf değişkenine göre anlamlı fark bulunmamıştır. Armoni başarı puanlarında ise; lisans 2 ile lisans 4 arasında lisans 2 lehine; lisans 4 ile lisans 3 arasında lisans 3 lehine anlamlı fark bulunmuştur. Buna göre; müzik öğretmeni adaylarının, armoni başarı puan ortalamalarında sınıf düzeyine göre lisans 2 ile lisans 4 arasında lisans 2 lehine anlamlı fark bulunması; lisans 2. sınıfların armoni ve eşikleme dersini halen almakta olmaları ile açıklanabilir. Lisans 4 ile lisans 3 arasında, lisans 3. sınıflar lehine anlamlı fark bulunmasının, lisans 3. sınıfların derse ilişkin bilgilerinin lisans 4. sınıflara göre daha hatırlanabilir düzeyde olması; aynı zamanda lisans 4. sınıfların eğitim derslerine daha çok odaklanmaları, armoni çalışmalarına ara vermeleri, bu dersi sadece 2. sınıfta almaları ve bu nedenle son sınıfa geldiklerinde bilgilerini unutmuş olabilecekleri ile ilgili olduğu söylenebilir. Araştırmanın bu alt problemine ilişkin sonuçlar, Önder'in (2019), çalışmasında elde ettiği sonuçlar ile benzerlik göstermektedir. Önder (2019) çalışmasında, 2. ve 3. sınıf müzik öğretmeni adaylarının armoni dersi başarı düzeyi ortalamalarının iyi düzeyde olduğu; 2. ve 3. sınıflar arasında, başarı düzeyinin 2. sınıf öğrencilerinin lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre; öz-yeterlik puanlarının mezun olunan lise türüne göre anlamlı farklılık göstermediği, buna karşın armoni başarı puanlarının güzel sanatlar lisesi lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Armoni başarı puanlarının güzel sanatlar lisesi mezunu adayların lehine olması 4 yıllık müzik eğitimleri sürecinde BMTU (batı müziği teori ve uygulaması) derslerinde aldıkları eğitim sonucu alan derslerine ilişkin hazırbulunuşluk düzeylerinin belirli bir seviyeye ulaşmış olması ile açıklanabilir. Benzer şekilde, Durak ve Yücetoker (2023) müzik bölümü öğrencilerinin, BMTU dersi bilgi düzeylerinin değerlendirilmesine ilişkin yaptıkları çalışmada, müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin mezun oldukları lise türü ve üniversiteye başlamadan önce müziksel işitme, okuma ve yazma eğitimi almaları gibi değişkenlerin batı müziği teori ve uygulama dersi başarı testi toplam puanları arasında anlamlı fark bulunduğunu, ayrıca, güzel sanatlar lisesi mezunu müzik öğretmeni adaylarının diğer lise mezunu müzik öğretmeni adaylarına göre; müzikte temel kavram ve bilgiler, solfej ve dikte yazma gibi konulara daha hakim oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Müzik öğretmeni adaylarının öz-yeterlik puanlarının bireysel çalgı türüne göre anlamlı farklılık göstermediği; buna karşın armoni başarı puanlarında batı müziği çalgıları lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Armoni başarı puanlarında batı müziği çalgıları lehine anlamlı fark olmasının; armoni dersinin yapı, tür ve biçimsel özelliklerinin batı müziği çalgılarına entegre edilmesinin daha uygun olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir (Yalçın, 2011). Gitar uygulamalı armoni öğretiminin öğrenci bilgi ve performansı üzerindeki etkilerini incelemek için yaptığı çalışmasında; armoni uygulamalarının armoni ve eşikleme dersinde batı müziği çalgılarından biri olan klasik gitar ile çalınmasının ve öğrencinin bu uygulamaları ders dışında tekrar etmesinin mümkün olduğunu belirtmiştir. Bu tekrarların öğrencinin işitme yeteneğine büyük katkısı olabileceğini belirtmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre; öz-yeterlik ve armoni başarı puanlarında bireysel çalgı çalışmaya ayrılan süre değişkenine göre anlamlı fark bulunmadığı görülmüştür. Bağcı (2009), çalışmasında; cinsiyet, yaş, mezun olunan okul, aile gelir düzeyi, bireysel çalgı, çalgı çalışmaya ayrılan süre değişkenlerine göre solfej başarı testi ve armoni başarı testi sonuçlarını incelemiştir. Araştırma sonucunda günlük bireysel çalgı çalışma süresi değişkeni, armoni testi puanları ve solfej testi puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Müzik öğretmeni adaylarının öz-yeterlik puanlarının piyano çalışmaya ayrılan süre değişkenine göre anlamlı fark göstermediği görülmüştür. Buna karşın armoni başarı puanlarında piyano çalışmaya ayrılan süre değişkeninin, "sadece ders içinde" ile "haftada 2 gün" arasında "haftada 2 gün" lehine; "sadece ders içinde" ile "hergün 1-2 saat" arasında "hergün 1-2 saat" lehine anlamlı fark olduğu gözlenmiştir. Araştırmada elde edilen bu sonuç; piyano ve armoni dersi arasında olumlu yönde bir ilişki olabileceğini düşündürmektedir. Adayların armoni ve eşikleme dersinde öğrendikleri teorik bilgileri piyanoda uygulamaları, armoni ve eşikleme dersini

somutlaştırmalarına ve bilgilerin daha kalıcı olmasına; piyano dersinde çalıştıkları eserleri armonik açılarından incelemeleri ise eserleri daha iyi kavrayarak daha kısa sürede çözümlenmelerine neden olabilir. Özer (2014) doktora tezinde; piyano eğitiminde çalışılan eserin müzikal yapı çözümlenmesini ve işlevsel piyano becerilerinden; çok seslendirme yapabilme, deşifre ve doğaçlama çalabilme, eşlik çalma, analiz edebilme gibi pek çok kazanımı geliştiren armoni ve eşikleme eğitiminin, bu derse temel teşkil eden müziksel işitme okuma yazma dersinin devamı niteliğinde olduğunu, armoni ve piyano eğitiminin birbiriyle iç içe geçmiş bir bütün olduğunu, armoni öğretiminin öncelikli uygulama alanının çoksesliliğin aracı olan piyano olduğunu belirtmiştir. Armoni derslerinde kağıt üzerindeki bilgilerin pratiğe, duyuma ve müzik eğitimi için ezberin ötesinde kalıcı bilgiye dönüşebilmesi için piyanoda uygulama yapmanın zorunlu olduğunu vurgulamıştır. Kıvrak (2003), piyano çalgısının; armoni ve eşikleme dersinin uygulama alanı olduğundan ve bu derste aktif kullanımının zorunlu ve gerekli olduğundan bahsetmiştir. Müzik öğretmeni adaylarının, armoni ve eşikleme dersinde öğrendikleri bilgileri meslek yaşantılarında uygulamalı olarak kullanacakları düşünüldüğünde; bu dersin uygulama ve eşlik kısmının, özellikle temel düzeyde bir çocuk şarkısına eşlik yapabilme aşamasında önemli olduğu düşünülmektedir. Özalp ve Özdemir (2015) çalışmalarında, adayların akor şifrelerini kullanma becerileriyle, notayla deşifre eşlik yapma becerileri arasında anlamlı bir fark elde etmişlerdir. Adayların nota ile deşifre eşlik yaparken daha çok zorlandıkları, eşlik yazarken nota yazımını kullanmanın, akor yazmaya göre daha çok zaman aldığı yönünde sonuçlar elde etmişlerdir. Bu doğrultuda; armoni ve eşlik derslerinde akor şifreleri ile eşlik yazma ve çalma becerisini geliştirebilecek kazanımların ders içeriklerine eklenmesinin faydalı olacağını, müzik eğitimi sürecinde çoksesliliğe ve eşikleme becerisine ilişkin yeterli düzeyde eğitim verildikten sonra akor şifrelerinin öğretiminin, müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterliklerine katkı sağlayacağı yönünde önerilerde bulunmuşlardır.

Araştırma sonucunda; müzik öğretmeni adaylarının öz-yeterlik ve armoni başarı puanları arasında anlamlı ve pozitif ilişkiler bulunmuştur. Buna rağmen yapılan regresyon analizinde adayların öz-yeterlik algılarının armoni başarı puanlarında çok büyük bir etkisi olmadığı görülmektedir. Bandura'ya (1994) göre; güçlü bir yeterlik duygusu yaratmanın en etkili yolu doğrudan deneyimlerdir. Başarılar, kişinin kişisel yeterliliğine dair sağlam bir inanç oluşturur. Başarısızlıklar, özellikle de başarısızlıklar bir yeterlik duygusu kesin olarak yerleşmeden önce meydana gelirse, bunu zayıflatır. İnsanlar yalnızca kolay başarılar yaşarlarsa, hızlı sonuçlar beklemeye başlarlar ve başarısızlıktan kolayca cesaretleri kırılır. Bu bilgiler doğrultusunda; öğretmen adaylarının armoni ve eşikleme dersine yönelik henüz güçlü bir yeterlik duygusu oluşturamamış ve gerek teorik gerekse pratik anlamda kendi içlerinde oluşturmaya başladıkları öz-yeterlik inancının tam olarak oturmamış olabileceği söylenebilir.

Müzik öğretmeni adaylarının öz-yeterlik puanlarının armoni başarı puanlarının varyansının ne kadarını açıkladığının belirlenmesine ilişkin yapılan basit doğrusal regresyon analizi sonucunda; modelin anlamlı şekilde varyansın sadece %13'ünü açıkladığı görülmektedir. Bu durum öğrencilerin armoni başarı puanlarını önemli ölçüde etkileyen başka faktörlerin varlığına dikkat çekmektedir. Müzik öğretmeni adaylarının armoni başarı puanlarının düşük olması; ders saatinin az olması, müzik öğretmeni adayları tarafından konuların karmaşık ve kuralların fazla olduğunun düşünülmesi, derste uygulama kısmına çok fazla zaman ayrılmaması, bu derse olan olumlu ilgi ve inançlarına rağmen, zihinlerinde oluşan ön yargının düzenli çalışma alışkanlığını kazanmalarının önünde engel teşkil etmesi ile açıklanabilir. Çevik, Güner Canbey ve Taviloğlu (2012) yapmış oldukları araştırmada, armoni dersinde sürenin yetersiz olmasının başarıyı olumsuz yönde etkilediği, armoni ders süresinin az olması yanında konuların da olması gereken süre içinde bitmesine ilişkin kaygı sebebiyle çabuk geçildiği ve böylece konuların tam kavrandığı anda bittiği, armoni dersine giren öğretim elemanlarının ve bu dersi alan öğrencilerin ortak görüşü olarak, armoni derslerinin tüm öğrenim süresince devam etmesi gerektiği, bir diğer şekilde ifade etmek gerekirse sürenin dört yıla çıkartılmasının gerekli görüldüğü, armoni dersine giren öğretim elemanlarının yeterli sayıda olmadığı sonuçlarına ulaşmışlardır. Aynı şekilde, Bulur (2002) çalışmasında; armoni eğitiminin süresinin yetersiz olduğu, öğrencilerin armoni eğitimini daha uzun süre görmek istedikleri, öğrencilerin bilgi seviyesinde farklar bulunduğu ve ders süresinin yetersizliğinin öğrencilerin bilgi seviyesindeki farkları kapatmaya yetmediği; öğrencilerin armoni derslerinde piyanoda yeterince uygulama ve tekrar yapamadıklarını, bir eseri analiz etmekte zorlandıkları, meslek hayatlarında armoni bilgilerini kullanmaya ilişkin bir eğitim alamadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Özetle, müzik öğretmeni adaylarının armoni dersine ilişkin öz-yeterlik algıları ile başarı puanları arasında pozitif yönlü bir bağ bulunsa da bu değişkenlerin birbirini açıklama oranının düşük kalması dikkat çekicidir. Adayların kendilerini başarılı bulmalarına rağmen başarı puanlarının düşük seviyede kalması, öz-yeterlik algısının henüz deneyimlerle pekişmemiş bir 'beklenti' aşamasında olduğunu düşündürmektedir. Armoni başarısının sınıf düzeyinden, lise altyapısından ve piyano çalışma süresinden doğrudan etkilenmesi, dersin sadece teorik bir aktarım olarak kalmaması gerektiğini doğrulamaktadır. Adayların öz-yeterlik algılarının başarı puanları üzerindeki

sınırlı etkisi (%13), başarıyı artırmak için öz-yeterlik inancından ziyade öğretim programındaki ders saati, uygulama sıklığı gibi yapısal faktörlerin iyileştirilmesine ihtiyaç duyulduğunu açıkça göstermektedir. Sonuç olarak, yüksek düzeydeki ilgi ve inancın (öz-yeterlik), yapılandırılmış bir çalışma disiplini ve pratik uygulamalarla desteklenmesi durumunda armoni başarısının istenilen düzeye ulaşabileceği söylenebilir.

Öneriler

Araştırma sonuçları kapsamında; armoni ve eşikleme dersine ilişkin başarı düzeyinin farklı değişkenlere göre, daha büyük örneklem grupları ile deneysel olarak incelenmesi, armoni ve eşikleme dersine ilişkin konuların daha basite indirgenerek ve sadece mesleki yeterliliği sağlayacak kadarı baz alınarak yeni kaynak kitapların yazılması, müzik öğretmeni adaylarının hazırbulunuşluk düzeylerinde farklılıklar olması durumunda aradaki farkın ortadan kalkması için yeni yöntemler geliştirilip uygulanması, armoni ve eşikleme derslerinin 5, 6, 7 ve 8. yarıyıllarda piyano dersi ile eşgüdümlü olacak şekilde ve zorunlu dersler kapsamında yapılandırılması, armoni ve eşikleme dersine ilişkin bilgilerin ve kuralların içselleştirilmesi için dersler arası eşgüdüm sağlanması ve dersin mevcut öğretim programları çerçevesinde, dersi yürüten öğretim elemanları tarafından yapılandırıcı öğrenme yaklaşımı ile yapılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Bağcı, H. (2009). *Eşlik desteğinin armoni ve solfej eğitimindeki başarı düzeyine etkisi* (Tez No. 231779) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1994). Self-efficacy. In V. S. Ramachandran (Ed.), *Encyclopedia of human behavior* (Vol. 4, pp. 71-81). Academic Press. (Reprinted in H. Friedman [Ed.], *Encyclopedia of mental health*. Academic Press, 1998).
- Bulur, E. (2002). *Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümlerinde, armoni eğitiminde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri* (Tez No. 110724) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2023). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (34. baskı). Pegem Akademi.
- Canakay, E. U. (2007). *Aktif öğrenmenin müzik teorisi dersine ilişkin akademik başarı, tutum, özyeterlik algısı ve yüklemeler üzerindeki etkileri* (Tez No. 211622) [Doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates. <https://books.google.com.tr>
- Çevik, D. B., Güner Canbey, E. ve Taviloğlu, İ. (2012). Armoni eğitimi neden zordur?. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(27), 69-83. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/854156>
- Durak, M. ve Yücetoker, İ. (2023). Müzik eğitimi anabilim dalında okuyan öğrencilerin batı müziği teori ve uygulama dersine ilişkin bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, (96), 141-154. <https://doi.org/10.17753/sosekev.1386895>
- Kapıcı Zengin, U. (2003). *İlköğretim öğretmenlerinin öz-yeterlik algıları ve sınıf-içi iletişim örüntüleri* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi* (23. baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kıvrak, N.İ. (2003). Müzik öğretmeni yetiştirmede piyano eğitimi. *İnönü Üniversitesi, Malatya Bildiriler* (ss. 209-211). *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu*, 30-31 Ekim 2003.
- Lehimler, E. (2019). Armoni dersine ilişkin özyeterlik algısı ölçeği geliştirme çalışması. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, (43), 1-8. <https://doi.org/10.32547/ataunigsed.536930>
- Önder, O. (2019). *Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin piyano ve armoni dersine ilişkin tutumları ve armoni dersi başarı düzeylerinin çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi* (Tez No. 600077) [Yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Öz, N. B. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 101-106. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/153174>
- Özalp, U. ve Özdemir, G. (2015). Deşifre eşlik çalışmada akor şifrelerinin kullanımı. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (22), 47-53. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/411701>

- Özer, B. (2014). *Piyano eğitiminde çözümlene destekli çalışma metodunun işlevsel piyano çalma becerilerine etkisi* (Tez No. 373635) [Doktora tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Pajares, F., & Schunk, D. H. (2001). Self-beliefs and school success: Self-efficacy, self-concept, and school achievement. *Perception, 11*(2), 239-266.
- Schunk, D. H. (1989). Self-efficacy and achievement behaviors. *Educational Psychology Review, 1*, 173-208. https://libres.uncg.edu/ir/uncg/f/D_Schunk_Self_1989.pdf
- Şeker, S. S. (2017). Müzik eğitimi bölümü öğretmen adaylarının akademik güdülenme ve akademik öz-yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17*(3), 1465-1484 <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2017.17.31178-338840>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2015). *Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı (using multivariate statistics)*. (M. Baloğlu, Çev.). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Ünal, H. C. (2023). *Armoni eğitiminde müzik teknolojileri kullanımının öğrenci başarısına etkileri* (Tez No. 799131) [Doktora tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Yalçın, G. (2011). *Gitar uygulamalı armoni öğretiminin öğrenci bilgi ve performans düzeyine etkisi* (Tez No. 290700) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.